

||| månadens epiztel

Denna gång redogör Epizteln bland annat för ökad TSE-provtagning på får, nya skyddsåtgärder mot fågelinfluensa samt mjältbrandsproblem i Texas. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

TSE-PROVTAGNING PÅ FÅR I NORMALSLAKTEN

I början av året konstaterades tre fall av TSE (Transmissibel spongiform encefalopati) hos får, två i Frankrike och ett på Cypern. BSE kunde inte uteslutas. För att fastställa om det rör sig om BSE måste ett så kallat mustest göras. Det innebär att smittämnet inokuleras på möss som sedan avlivas efter minst ett år och därefter undersöks.

I avvaktan på det slutliga resultatet beslutade

EU-kommissionen att utöka provtagningen på får i normalslakten inom EU. Provtagningen ökas främst under ett halvår varefter man ska utvärdera resultatet och besluta om hur man går vidare. Det man i första hand vill försäkra sig om är att det inte finns ett dolt BSE-problem bland fåren. För de länder med stor fårpopulation som redan provtar en del får i slakten, innebär detta bara en ökning av antalet stickprover som tas. För länder med en liten fårpopulation som inte behövt ta några prover

FOTO: BENGT ERBERG, SVA

För att försäkra sig mot BSE har EU-kommissionen beslutat att utöka TSE-provtagningen på får i normalslakten inom EU. I Sverige ska provtagningen komma igång under oktober månad.

i normalslakten under de senaste åren, innebär ökningen att alla får över 18 månader måste provtas i normalslakten.

För Sveriges del antas provtagningen komma igång i början av oktober. De kostnader som uppstår beräknas kunna täckas av EU-medel. Fårägarna ska därmed inte behöva drabbas av extra kostnader.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

SKYDDSÅTGÄRDER MOT FÅGELINFLUENSA

Jordbruksverket har beslutat om ett nytt regelverk med syfte att skydda svenska tamfåglar mot fågelinfluensa. I huvudsak gäller samma regler som under sommaren. Det nya regelverket kommer dock att bli mer flexibelt och tar hänsyn till hur stora riskerna bedöms vara vid varje aktuell tidpunkt. Vilken nivå av förebyggande åtgärder som är aktuell styrs bland annat av övervakningsprogrammet för fågelinfluensa, både bland vilda och tama fåglar, och av en ökad omvärldsbevakning, i höst med fokus på Ryssland.

Precis som tidigare måste tamfåglar och andra fåglar utfodras och få vatten inomhus eller under ett skydd utomhus, vilket förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och vatten. Fjäderfä tillhörande ordningen andfåglar ska hållas åtskilda från andra arter och utevistelse för andfåglar under oktober-maj får endast ske i inhägnad som är täckt med nät.

Jordbruksverket kan med kort varsel öka kraven på skyddsåtgärder beroende på smittläget.

AVFÄRDAD EPIZOOTIMISSTANKE PÅ GRÄSÄNDER

En uppfödare av gräsänder i Sydsvrige kontaktade SVA eftersom ett 70-tal fåglar dött över natten. Fåglarna hade nyligen släppts ut i en

damm samtidigt som översvämningar efter kraftiga skyfall uppstått i bland annat vattenreningsverk uppströms. Undersökningar vid SVA fastställde att dödsorsaken var botulism.

MJÄLTBRAND: VACCINATION BÄTTRE ÄN PROFYLAXBEHANDLING

I ett område i Texas, USA, som betraktas som endemiskt för antrax, har antibiotikaresistens hos bakterierna framkastats som en möjlig komplikation.

I en besättning som nyligen vaccinerats, påträffades ett nytt fall kort därpå. Efter en period av torka hade kraftigt regnande gjort det gräsfattiga betet lerigt och djuren hade ätit salt efter en sönderfallen saltsten från marken. Detta innebar goda förutsättningar för en gammal smitta i marken att infektera djuren. Hela besättningen revaccinerades efter det andra fallet.

Efter en antraxepidemi 2001 har djurägarna i området börjat använda låga koncentrationer av tetracyklin i fodret (vilket är tillåtet utan veterinär förskrivning i USA), men detta användes inte i den aktuella besättningen. Det har framförts att isolerade bakterier från fall i området till följd av antibiotikabehandlingen bör resistensundersökas.

Förutom resistensutveckling hos bakterierna, som skulle vara ett problem i sig, skulle lågdosbehandling med antibiotika också kunna göra en vaccination verkningslös, eftersom vaccinet innehåller en levande bakteriestam (om den är känslig för aktuellt preparat fungerar inte vaccinet).

Vaccination i endemiska områden är alltså av flera skäl att föredra framför profylaxbehandling med antibiotika. Sådan antibiotikabehandling är emellertid förbjuden i Sverige sedan länge. ■

Nordvac